

Remiss om förslag till nya och ändrade föreskrifter och allmänna råd om energi och utsläpp från fastbränsleeldning (dnr 1694/2016)

Energiföretagen Sverige tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerad remiss. Energiföretagen Sverige samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Sammanfattning

- Energiföretagen Sverige förordar en systemgräns i energikravens utformning som utgår från byggnadens klimatskal utifrån använd energi (nettoenergi) vilket också den parlamentariska Miljömålsberedningen förespråkar i förslaget till svensk klimat- och luftvårdsstrategi (SOU 2016:47). Detta ger fokus på långsiktigt energieffektiva byggnader och ger teknikneutralitet mellan uppvärmningsformer.
- Energiföretagen Sverige tillstyrker övergripande förslaget att införa krav på normaliserad verifiering av en byggnads energiprestanda i Boverkets byggregler (BBR).
- Energiföretagen Sverige avstyrker förslaget att verifiering av byggnaders energiprestanda generellt får ske genom enbart en normaliserad beräkning baserad på relationshandlingar, utan anser att kravet på verifiering genom mätning bör kvarstå i någon form.
- Energiföretagen Sverige är starkt kritiska till att utvidga möjligheterna till att förnybar energi som alstras inom byggnadens tomt får tillgodoräknas i beräkningen av en byggnads energiprestanda och anser att paragrafen bör strykas. Detta missgynnar förnybar energi som är producerad utanför tomtgräns och utvidgar dessutom vilka slag av förnybar energi som kan tillgodoräknas i förhållande till 9:2 i BBR som anger att endast solenergi får tillgodoräknas.

Förslag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om bestämning av en byggnads energianvändning vid normalt brukande (BEN)

Energikraven bör utgå från den faktiskt använda energin i en byggnad

Energiföretagen Sverige vill inledningsvis framhålla att vi förordar en systemgräns i energikravens utformning som utgår från byggnadens klimatskal utifrån använd energi (nettoenergi) vilket också den

parlamentariska Miljömålsberedningen förespråkar i förslaget till klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige (SOU 2016:47). Detta ger fokus på långsiktigt energieffektiva byggnader och ger teknikneutralitet mellan uppvärmningsformer.

Energiföretagen Sverige tillstyrker att det införs en föreskrift om normalisering av en byggnads energiprestanda

Energiföretagen Sverige tillstyrker övergripande förslaget att införa krav på normaliserad verifiering av en byggnads energiprestanda i Boverkets byggregler (BBR). Vi tillstyrker också att Boverket i föreskriften förtydligar hur normalisering av uppmätta värden ska ske, så att slutresultatet speglar byggnadens energiprestanda vid "normalt brukande".

Energiföretagen Sverige avstyrker att verifiering av en byggnads energiprestanda får ske genom endast beräkning

Energiföretagen Sverige avstyrker förslaget att verifiering av byggnaders energiprestanda generellt får ske genom enbart en normaliserad beräkning baserad på relationshandlingar. Mätkravet två år efter byggnaden färdigställts bör kvarstå i någon form som kvalitetskontroll för att verifiera energiprestandan. Att endast använda beräknade värden öppnar upp för oseriösa aktörer som inte lever upp till beräknade värden i praktiken. Energideklarationen för en byggnad blir också i princip verkningslös om den bara baseras på beräkningar innan byggnaden uppförts.

Värdena för normalisering behöver utvecklas och ses över

En fortsatt utveckling och precisering av flera värden behövs, t.ex. hushållsenergi, vädringspåslag, tappvarmvattenanvändning och spillvärme som behöver uppdateras. Underlaget är i många fall gammalt, bygger på relativt små urval av byggnader och är delvis ofullständigt, vilket även Boverket konstaterat i sin konsekvensutredning. Fortsatt samverkan och utveckling behövs därför med Sveby och andra berörda organisationer för att kontrollen ska bli konkurrensneutral och användbar.

Energiföretagen Sverige är starkt kritiska till att utvidga möjligheten att förnybar energi som produceras inom tomtgräns inte ska omfattas av energiprestandakravet

Energiföretagen Sverige är starkt kritiska till att vidga möjligheterna till att förnybar energi som alstras inom byggnadens tomt får tillgodoräknas i beräkningen av en byggnads energiprestanda och anser att paragrafen bör strykas. Detta missgynnar förnybar energi som är producerad utanför tomtgräns och vidgar dessutom vilka slag av förnybar energi som kan tillgodoräknas i förhållande till 9:2 i BBR som anger att endast solenergi får tillgodoräknas. Boverket har inte motiverat förslaget och det föregriper dessutom regeringens ställningstagande om den svenska definitionen av en nära-nollenergibyggnad som väntas beslutas under hösten.

Detaljsynpunkter på respektive paragraf i den föreslagna föreskriften

Energiföretagen Sverige har synpunkter på utformningen av nedanstående paragrafer i den föreslagna föreskriften.

1 kap.

4 §

I definitionen av byggnadens energianvändning är det bra att alla typer av installationer för uppvärmning inkluderas som golvvärme, handdukstork eller

annan apparat för uppvärmning och att utgångspunkten tas i levererad energi.

2 kap.

1 §

I tredje meningen anges att "hänsyn" ska tas till om värmepumpar används. Det är oklart vad som läggs i begreppet "hänsyn". Texten bör förtydligas så att det klart framgår att all energi som tillförs en byggnad från en värmepump ska inkluderas i beräkningarna.

Energiföretagen anser att det bör ställas krav på timvis upplösning för enkel byggnad och inte endast på dygns- eller månadsnivå. Utifrån en ökad andel volatil tillförsel från t.ex. solceller som endast producerar el under dagtid krävs timupplösning om relevant jämförelse ska kunna göras med energianvändningen nattetid. Utan ett krav på timvis upplösning i beräkningen blir kvalitén på och kontrollmöjligheten av beräkningen låg.

2 §

Det sägs att solfaktor (g-värde) ska *beaktas* i beräkningarna. Ordet "beaktas" bör ersättas med "ingå" för att det ska bli tydligt på vilket sätt som solfaktorn ska beaktas.

3 §

Den angivna innetemperaturen på 22°C hög och borde i stället sättas till 21°C som är den temperatur som vanligtvis används i bostäder med god energiprestanda. Att utgå från en för hög innetemperatur riskerar att leda till att byggnader dimensioneras för onödigt hög energianvändning. Att räkna med en inomhustemperatur på 21°C är också i enlighet med Svebys standard och praxis som tillämpas i branschen idag.

4 §

I första meningen anges att "hänsyn" ska tas till spillvärme. Det är oklart vad som läggs i begreppet "hänsyn". Texten bör förtydligas så att det klart framgår att spillvärmens ska inkluderas i beräkningarna.

5 §

Energiföretagen Sverige anser att det finns en stor osäkerhet i angivna typvärden då det finns en stor spridning på användningen av tappvarmvatten som beror på många faktorer som t.ex. antal boende per lägenhet, beteende, hur mycket boende vistas i lägenheten och skiftande temperatur på inkommande kallvatten över året. Att tappvarmvattenenergianvändningen skulle vara högre i februari som är en kortare månad än januari och december kan också ifrågasättas.

8 §

Formuleringen om att "spillvärmens från fastighetsenergin ska antas till 100 procent för installationer innanför klimatskalet" är oklar och behöver förtydligas om det avses att den ska inkluderas i energiberäkningen för byggnaden. Eftersom det saknas värmebehov under sommarmånaderna är det inte rimligt att inkludera spillvärme från installationer i byggnaden till 100 procent i energiberäkningarna. Ett avdrag i beräkningarna bör göras för den tid på året då det saknas värmebehov och siffran bör då vara 70 procent vilket skulle vara i överensstämmelse med § 10.

9 §

Energiföretagen Sverige ifrågasätter starkt att förnybar energi som alstras inom byggnadens tomt får tillgodoräknas och anser att paragrafen bör strykas. Detta betyder att energikraven inte fokuserar på byggnadens faktiska energibehov utan gör skillnad på var någonstans energin är producerad. Förslaget missgynnar förnybar energi som är producerad utanför tomtgräns. Förslaget vidgar dessutom vilken förnybar energi som kan tillgodoräknas i förhållande till 9:2 i BBR som anger att endast solenergi får tillgodoräknas: "Byggnaders specifika energianvändning får reduceras med energin från solfångare eller solceller placerade på huvudbyggnad, uthus eller byggnadens tomt, i den omfattning byggnaden kan tillgodogöra sig energin." Energiföretagen Sverige avstyrker en sådan vidgning som saknar koppling till själva byggnadens energiprestanda. Det är dessutom oklart hur tomträtt ska behandlas i sammanhanget.

Den föreslagna vidgningen synes ha hämtats från Boverkets rapport med förslag till en svensk definition av nära-nollenergibyggnader som presenterades i juni 2015. Denna rapport bereds fortfarande i Regeringskansliet och det är då mycket märkligt att Boverket vill föregripa denna rapport med att ändra systemgränsen för bestämningen av byggnadens energiprestanda. Begreppet "fritt flödande energi" har heller inget som helst stöd i EU-direktivet om byggnaders energiprestanda. EU-direktivets definition av nära-nollenergibyggnader säger följande om energibehovet: "*bör i mycket hög grad tillföras i form av energi från förnybara energikällor, inklusive energi från förnybara energikällor som produceras på plats, eller i närheten*". Det centrala är alltså att energin är förnybar, men det finns inget krav att den finns i närheten eller på byggnaden. Direktivet uppfylls till fullo också om den förnybara energin kommer från t.ex. fjärrvärmeproduktion. EU-direktivets definition är heller inget bindande krav utan ger medlemsstaterna tolkningsutrymme.

Av punkten 4 i definitionen av energiprestanda i direktivets bilaga I följer att det inte endast är energi från förnybara energikällor som i givet fall "ska" tas med i beräkningen "i tillämpliga fall". Punkten jämför med förnybara energikällor el från kraftvärme, fjärr-/närvarmesystem och fjärr-/närkylsystem samt naturligt ljus. Boverkets val att prioritera viss slag av förnybar energi inom tomtgräns i samband med beräkningen av en byggnads energiprestanda framstår utifrån detta som mycket märklig.

Boverket anför inte heller någon förklaring till varför verket föreslår krav på viss förnybar energi i den valda systemgränsen. Det är enligt vår uppfattning mer logiskt och i bättre överensstämmelse med direktivet att följa direktivets systematik enligt vilken det *först* väljs en systemgräns för energi till byggnaden.

Uppräkningen av vilka energislag som anses vara förnybara är dessutom inkonsekvent då biomassa inte inkluderas. Detta strider mot definitionen av förnybara energikällor i både art. 2 i EU:s förnybart-direktiv (2009/28/EG) och art. 2 i EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (2010/31/EU).

Om paragrafen trots allt skulle kvarstå är det bra att utgångspunkten tas i timvis mätning.

10 §

Det är rimligt att 70 procent av spillvärmens från hushållsenergin ska ingå i energiberäkningen utifrån att det saknas värmebehov sommartid. Detsamma

borde dock gälla i paragraferna 8 och 11 om spillvärme från fastighets- och verksamhetsenergi.

11 §

Formuleringen om att "spillvärmerna från verksamhetsenergin ska antas till 100 procent för installationer innanför klimatskalet" är oklar och behöver förtydligas om det avses att den ska inkluderas i energiberäkningen för byggnaden. Eftersom det saknas värmebehov under sommarmånaderna är det inte rimligt att inkludera spillvärme från installationer i byggnaden till 100 procent i energiberäkningarna. Ett avdrag i beräkningarna bör göras för den tid på året då det saknas värmebehov utan siffran 70 procent är mer rimlig och står i överensstämmelse med vad som anges om motsvarande spillvärme från hushållsenergi i 2 kap. § 10. Beroende på vilken verksamhet som bedrivs i byggnaden bör det också finnas möjlighet att anta ett annat värde om detta kan motiveras utifrån t.ex. att verksamheten genererar olika mängd spillvärme på olika tider på året vilket kan påverka värmebehovet i mindre eller högre utsträckning än 70 procent. Ett tillägg i paragrafen bör göras om detta.

3 kap.

1 §

Energiföretagen Sverige anser att det är bra utgå från all levererad energi som tillförs byggnaden.

Det anges i tredje stycket att "hänsyn ska tas till om värmepump används i normaliseringen". Det är oklart vad som avses med "hänsyn". Energiföretagen Sverige anser att all energi som tillförs en byggnad från en värmepump ska inkluderas i beräkningen och att det saknas behov av någon särskild "hänsyn" till just värmepumpar. Om skrivningen trots allt kvarstår bör ett tillägg ske med att även frikyla från mark eller vatten ska beaktas.

5§

Energiföretagen Sverige anser att tappvarmvattenenergi på sikt bör brytas ut ur energikraven för byggnaden eftersom de är beteendeberoende och i hög grad sammanhänger på antal boende i en lägenhet och hur mycket de vistas i bostaden. Det är inte rimligt att en byggnads energiprestanda ska vara beroende av osäkra antaganden om varmvattenförbrukningen. En byggnads energikrav bör i stället fokusera på själva byggnadens energiprestanda. Däremot är det rimligt att ställa krav på att mäta tappvarmvattnet separat och för att kunna normalisera energianvändningen utifrån utformningen av energikraven i BBR i dagsläget.

8 §

Energiföretagen Sverige anser att paragrafen bör strykas. Det finns inga skäl varför vissa slag av förnybar energi som produceras inom byggnadens tomtgräns ska få tillgodoräknas och detta har heller inget att göra med själva byggnadens energiprestanda. Förslaget missgynnar förnybar energi som är producerad utanför tomtgräns. Förslaget vidgar dessutom vilken förnybar energi som kan tillgodoräknas i förhållande till 9:2 i BBR som anger att endast solenergi får tillgodoräknas: "Byggnaders specifika energianvändning får reduceras med energin från solfångare eller solceller placerade på huvudbyggnad, uthus eller byggnadens tomt, i den omfattning byggnaden kan tillgodogöra sig energin." Energiföretagen Sverige avstyrker en sådan vidgning som saknar koppling till själva byggnadens energiprestanda (se motsvarande synpunkter om 2 kap. 9 § ovan).

Uppräkningen av vilka energislag som anses vara förnybara är dessutom inkonsekvent då biomassa inte inkluderas. Detta strider mot definitionen av förnybara energikällor i både art. 2 i EU:s förnybart-direktiv (2009/28/EG) och art. 2 i EU-direktivet om byggnaders energiprestanda (2010/31/EU).

Om paragrafen trots allt skulle kvarstå är det bra att utgångspunkten tas i timvis mätning.

14 §

Energiföretagen Sverige tillstyrker förslaget om att normalårskorrigera uppvärmning med SMHI:s energiindex respektive komfortkyla med SMHI:s kylindex. Vad gäller SMHI:s kylindex saknas dock skrivning om att processlast kan behöva beaktas vad gäller transmissionsförluster och att sådan också i tillämpliga fall behöver normaliseras. Energiföretagen Sverige föreslår att ett tillägg i paragrafen görs om normalisering av eventuell processlast.

16 §

Energiföretagen Sverige anser att paragrafen bör strykas. Det finns inga skäl att vissa slag av förnybar energi som producerats inom tomtgräns ska få tillgodoräknas utan all tillförd energi bör räknas på samma sätt oavsett om den är producerad inom eller utanför tomtgräns (se även synpunkter ovan om 2 kap. 9 §).

18 §

Energiföretagen Sverige ifrågasätter behovet av den sista meningen om användning av värmepump och föreslår att den stryks. Det är oklart vad som menas med att "hänsyn" ska tas till värmepumpens verkningsgrad.

22 §

Det är oklart vad som menas med att "hänsyn" ska tas till värmepumpens verkningsgrad i den andra meningen, meningen bör utgå.

Ikraftträdande

Med tanke på den korta tiden tills föreskriften träder ikraft är det angeläget med tydlig och snabb information till samtliga berörda aktörer. Detta är särskilt angeläget med tanke på att det inom kort väntas ytterligare ändringar i Boverkets föreskrifter om den svenska definitionen av nära-nollenergibyggnader som också kan påverka utformningen av de nu föreslagna föreskrifterna.

Konsekvensutredning BEN 1

Normalisering av förnybar energi

I konsekvensutredningen på s. 19 sägs att avsnitt 9:2 i BBR att byggnaders specifika energianvändning får reduceras med energin från solfångare eller solceller inom tomtgräns i den omfattning byggnaden kan tillgodogöra sig energin. I 2 kap. 9 § och 3 kap. 8 § anges dock att även energi från vind, mark luft och vatten får tillgodoräknas vilket inte kommenterats i konsekvensutredningen vilket är inkonsekvent. Boverkets avsikt synes här vara att endast solenergi ska tillgodoräknas. I konsekvens med detta bör skrivningarna om förnybar energi i 2 kap. 9 § och 3 kap. 8 § också begränsas endast till endast solenergi.

Konsekvenser för berörda företag

Energiföretagen Sverige konstaterar att Boverket endast anger konsekvenser för bygg- och fastighetsbranschen, energiexperter och programvaru-utvecklare. Eftersom föreskriftsförslaget avser energikrav är också

energibranschen i hög grad berörd av föreskriftsförslaget, bl.a. vad gäller vilken energi som omfattas av energiprestandakraven, mätningssuppgifter m.m. Energiföretagen Sverige anser att förslaget om att utvidga möjligheterna att undanta förnybar energi inom tomtgräns från beräkningen av en byggnads energiprestanda förstärker konkurrenssnedvridningen i förhållande till energi som produceras utanför tomtgräns och levereras via distributionssystem som t.ex. fjärrvärme- eller elnät.

Boverkets föreskrift om ändring i verkets föreskrifter och allmänna råd om energideklaration för byggnader (BED)

Energiföretagen Sverige har inget att invända mot förslaget om att endast använda energiindexmetoden i bilaga 1.

Pernilla Winnhed

VD, Energiföretagen Sverige